

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 5. lipnja 2013.

Video

Obrađivati i čuvati stvoreni svijet

Draga braćo i sestre, danas ću se zadržati na temi okoliša, kao što sam to već učinio u raznim prigodama. Na to me poziva i današnji Svjetski dan zaštite okoliša čiju su proslavu pokrenuli Ujedinjeni narodi, koji upućuju snažni poziv na nužnost suzbijanja rasipanja i uništavanja namirnica.

Kada je riječ o okolišu, stvorenom svijetu, odmah se sjetim prvih stranica Biblije, Knjige Postanka, gdje se kaže da je Bog muškarca i ženu postavio na zemlju da je obrađuju i čuvaju (usp. 2, 15). I javljaju mi se pitanja: što znači obrađivati i čuvati zemlju? obrađujemo li i čuvamo doista stvoreni svijet? Ili ga prekomjerno iskorištavamo i zanemarujemo? Glagol "obrađivati" doziva mi u pamet onu brigu koju zemljoradnik pokazuje prema svojoj zemlji da bi dala plod i da bi se taj plod dijelio: kolika pažnja, ljubav i predanost! Bog nije pozvao obrađivati i čuvati stvorena dobra samo na početku povijesti već je to poziv upućen svakome od nas; to je dio njegova nauma; to znači odgovorno se brinuti za svijet, preobražavati ga kako bi postao vrt, mjesto pogodno za stanovanje svim ljudima. Benedikt XVI. je u više navrata podsjetio da ta zadaća koju nam je povjerio Bog Stvoritelj traži da shvatimo ritam i logiku stvaranja. Nas naprotiv često vodi oholost gospodovanja, posjedovanja, manipuliranja, prekomjernog iskorištavanja; mi stvoreni svijet ne "čuvamo", ne poštujemo ga, ne smatramo ga besplatnim darom za kojeg se treba brinuti. Gubimo stav divljenja, kontemplacije, slušanja glasa stvorenja; i tako ne uspijevamo više u njemu čitati ono što Benedikt XVI. naziva "ritam povijesti Božje ljubavi sa čovjekom". Zašto se to događa? Zato jer mislimo i živimo na horizontalan način, udaljili smo se od Boga, ne čitamo njegove znakove.

Ali to "obrađivati i čuvati" ne obuhvaća samo odnos između nas i okoliša, između čovjeka i stvorenja, već se tiče također međuljudskih odnosa. Pape su govorile o humanoj ekologiji, koja je usko povezana s ambijentalnom ekologijom. Mi sada prolazimo kroz jednu krizu; uočavamo je u okolišu, ali je prije svega vidimo u čovjeku. Ljudska osoba je u opasnosti: to je sigurno, ljudska osoba je danas u opasnosti, otud proizlazi urgentnost humane ekologije! A ta opasnost je ozbiljna jer uzrok tome problemu nije površan, već dubok: nije to samo pitanje ekonomije, već etike i antropologije. Crkva je to više put isticala; a mnogi kažu: da, točno, to je istina... ali sistem ide dalje kao i prije, jer ono što prevladava jesu dinamike ekonomije i financije u kojima nedostaje etike. Ono što danas gospodari nije čovjek, već novac, novac gospodari. A Bog naš Otac je povjerio zadaću čuvanja zemlje ne novcu, već nama: muškarcima i ženama, mi imamo taj zadatak! Međutim, muškarci i žene bivaju žrtvovani idolima zarade i potrošnje: to je "kultura odbacivanja". Ako se pokvari neko računalo to je prava tragedija, ali siromaštvo, potrebe, drame mnogih ljudi na kraju postaju nešto uobičajeno... Ako jedne zimske noći, ovdje blizu u ulici Ottaviano, primjerice, umre neka osoba, to nije vijest. Ako u mnogim dijelovima svijeta ima djece koja nemaju za jesti, to nije vijest, čini se normalnim. Ne smije biti tako! A ipak te stvari ulaze u normalnost: da neke osobe bez krova nad glavom umiru od hladnoće na ulici to nije vijest. Naprotiv, pad na burzama nekih gradova od deset bodova predstavlja pravu tragediju. Kada netko umre to nije vijest, ali ako burze zabilježe pad od deset bodova to je tragedija! Tako su osobe odbačene, kao da su otpad.

Ta "kultura odbacivanja" teži tome da postane opći mentalitet i širi se poput zaraze na sve. Ljudski život, osobu više se ne doživljava kao primarne vrijednosti koje treba poštivati i čuvati, posebno ako je siromašna ili invalidna, ako još uvijek ne koristi – poput nerođenog djeteta – ili više ne koristi – poput starijih osoba. Ta kultura odbacivanja učinila nas je neosjetljivima također na rasipanje i bacanje namirnica, koji zaslužuju svaku osudu, posebno kada se zna da u svim dijelovima svijeta, nažalost, mnoge osobe i obitelji trpe glad i neishranjenost. Nekoć su naši preci dobro pazili da ne bacaju ništa od hrane koja bi preostala. Konzumerizam nas je doveo do toga da smo se navikli na svakodnevne viškove i rasipanje hrane, kojoj katkad nismo više kadri dati pravu vrijednost, koja uvelike nadilazi puke ekonomske parametre. Međutim, upamtimo dobro da je bacati hranu isto što i krasti je sa stola onoga koji je siromašan, koji je gladan! Pozivam sve da razmišljaju o problemu bacanja i rasipanja hrane kako bi se iznašlo putove i načine za rješavanje tog problema i iskazalo solidarnost i dijelilo dobra s onima koji su u najvećoj potrebi.

Prije nekoliko dana, na svetkovinu Tijelova, čitali smo izvješće o čudu s kruhovima: Isus hrani mnoštvo s pet kruhova i dvije ribe. A zaključak tog ulomka je važan: "Jeli su i svi se nasitili. I od preteklih ulomaka nakupilo se dvanaest košara." (*Lk 9, 17*). Isus traži od učenika da se ništa ne baci: nema bacanja! A ima i taj podatak o dvanaest košara: zašto dvanaest? Što to znači? Dvanaest je broj izraelskih plemena, na simboličan način predstavlja čitav narod. A to nam kazuje da kada se hrana dijeli pravedno, sa solidarnošću, tada nitko nije lišen potrebnoga, svaka zajednica može izaći ususret potrebama siromašnih. Humana ekologija i ambijentalna ekologija idu ukorak.

Želim dakle da svi shvatimo ozbiljno zahtjev da poštujemo i čuvamo stvoreni svijet, da budemo pažljivi prema svakoj osobi, da se borimo protiv kulture rasipanja i odbacivanja, kako bismo promovirali kulturu solidarnosti i susreta. Hvala!